

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická

ZÁVĚREČNÁ PRÁCE

Dětský den u Sívků – výchova k toleranci

Závěrečná práce

Studijní program:

DVPP Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Studijní obor:

Studium v oblasti pedagogických věd – vychovatelství

Autor práce:

Marie Sívková

Vedoucí práce:

ThDr. Kateřina Brzáková Beksová, Th.D.

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

Zadání závěrečné práce

Dětský den u Sívků – výchova k toleranci

Jméno a příjmení: **Marie Sívková**
Osobní číslo: **P19C00024**
Studijní program: **DVPP Další vzdělávání pedagogických pracovníků**
Studijní obor: **Studium v oblasti pedagogických věd – vychovatelství**
Zadávací katedra: **Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky**
Akademický rok: **2019/2020**

Zásady pro vypracování:

Cíl závěrečné práce: Zpracování pedagogického projektu, který je zaměřen na výchovu k toleranci jedinečnosti každého člověka a podporu vzájemné spolupráce dětí různého věku s dětmi s postižením. Projektové aktivity budou zaměřené na celkový psychomotorický vývoj a kooperaci.

Požadavky: Formulace teoretických východisek, příprava a zpracování pedagogického projektu, formulace závěrů.

Metody: projekt

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování práce:
Jazyk práce:

tištěná/elektronická
Čeština

Seznam odborné literatury:

BARTŮŇEK, D., 2002. Kniha her a činností v klubovně i venku. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-618-7.
GATO, M., 2012. Nejlepší hry venku: pro malé i velké. 1. vyd. Olomouc: Rubico. ISBN 978-80-7346-138-6.
KALÁBOVÁ, N., 2016. Hry plné nápadů a fantazie. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1005-4.
PLUMMER, D., 2013. Skupinové hry pro rozvíjení sebeúcty dětí ve věku 5-11 let. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0467-1.
ZAPLETAL, M., 1995. Velká encyklopedie her. 1. Hry v přírodě. 2. vyd. Praha: Leprez. ISBN 80-901826-6-6.

Vedoucí práce:

ThDr. Kateřina Brzáková Beksová, Th.D.
Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

Datum zadání práce:

17. března 2020

Předpokládaný termín odevzdání:

18. prosince 2020

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

L.S.

Ing. Zuzana Palounková, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 17. března 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že svou závěrečnou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé závěrečné práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou závěrečnou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé závěrečné práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li závěrečné práce nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má závěrečná práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

23. listopadu 2020

Marie Sívková

Chtěla bych poděkovat paní ThDr. Kateřině Brzákové Beksové, Th.D., vedoucí mé závěrečné práce, za vedení, cenné rady, trpělivost, ochotu a čas, který mi v průběhu zpracování tohoto projektu věnovala. Dále bych chtěla poděkovat ostatním rodičům, kteří mi pomohli s realizací projektu.

Anotace

Závěrečná práce pojednává v teoretické části o volném čase, volnočasových aktivitách, významu hry v přírodě, ale také v tělocvičně. V teoretické části se dále popisuje vliv rodiny, výchovy nápodobou, dále pak výchova zážitkem nebo prožitkem. Praktická část se věnuje přímo popisu dětského dne, jednotlivým aktivitám. Zaměřuje se především na vzájemnou spolupráci dětí zdravých s dětmi s postižením.

Klíčová slova

Hra, volný čas, příroda, děti s postižením, rodina, zážitek, prožitek, děti.

Annotation

In the theoretical part the thesis deals with free time, leisure activities, the importance of playing in nature as well as in the gym. The theoretical part further describes the influence of the family, education by imitation and education through experience or enjoyment. The practical part is directly devoted to the description of a children's day and individual activities. It focuses mainly on the mutual cooperation of healthy children with children with disabilities.

Keywords

Play, leisure, nature, children with disabilities, family, experience, enjoyment, children.

Obsah

Úvod.....	9
1 Teoretické východisko pedagogického projektu	9
1.1 Význam hry v mezigenerační paměti	10
1.2 Hra.....	10
1.2.1. Hry v přírodě	11
1.2.2. Tělocvičná hra	12
1.3 Výchova nápodobou, pochopení hodnoty práce	13
1.4 Výchova zážitkem nebo prožitkem	14
2 Pedagogický projekt.....	15
2.1 Cíle projektu.....	15
2.1.1. Charakteristika projektu	15
2.2 Popis jednotlivých aktivit.....	16
2.2.1 Kuželky trochu jinak	17
2.2.2 Přeskakování klády, lovení svačinky	17
2.2.3 Hod bramborou	17
2.2.4 První pomoc	18
2.2.5 Puzzle	18
2.2.6 Zapřáhni si svého osla nebo oslici.....	18
2.2.7 Slepá bába	18
2.2.8 Prolézání provazem	19
2.2.9 Nosiči	19
2.2.10 Skládání lodiček a čepic	19
2.2.11 Slalom na vozíčku	19
2.2.12 Střelba ze vzduchovky	20
2.2.13 Volná zábava	20
2.3 Zhodnocení projektu	21
Závěr	22
Seznam použité literatury	23
Seznam příloh.....	24

Úvod

Výraz volný čas zní velmi krásně. Vyvolává ve většině z nás velice příjemné představy. Ve volném čase je možné věnovat se aktivitám, které máme rádi, baví nás, uspokojují, přinášejí radost a uvolnění. Mezi takovéto činnosti patří odpočinek, zábava, ale také zájmové činnosti a vzdělávání. Jsou to činnosti, které chceme dělat a můžeme. Pod tímto pojmem si každý z nás představí něco jiného, každý má rozdílnou představu využití volného času. Jeden sáhne po knize, další půjde do kina nebo do divadla, jiní si půjdou zaplavat nebo zacvičit. Činností, které se dají ve volném čase dělat, je mnoho. Jen času na uskutečnění všech činností, které nás baví, mnohdy nezbývá (Pávková, a spol. 2008, s. 9).

Jak se člověk může naučit hospodařit s volným časem? Naučí se to sám od sebe, nebo potřebuje, aby ho někdo vedl, byl mu příkladem? Jak můžeme ve volném čase na děti a mladé lidi pozitivně výchovně působit a jak je můžeme vychovávat pro volný čas? Děti ještě nemají dostatek zkušeností, nedovedou se orientovat ve všech oblastech zájmových činností, potřebují citlivé vedení, aby svým chováním neohrozily sebe i ostatní. (Pávková, a spol. 2008, s. 10).

Základem pro ovlivňování volného času dětí je jistě rodina, děti přebírají životní styl rodičů, napodobují je. I když jsou vztahy mezi dětmi a rodiči složité, stále je vliv rodiny nejvýznamnější. Rodina však nemůže plně zabezpečit volný čas dětí, není to možné nejen z hlediska časového, ale také materiálního vybavení. Způsob využívání volného času dětí je nejvíce ovlivněn sociálním prostředím, ve kterém jedinec vyrůstá (Pávková, a spol. 2008, s. 15).

1 Teoretické východisko pedagogického projektu

Na jedince nepůsobí pouze rodina, ale také škola, kamarádi, učitelé, vrstevníci, média. Existuje řada organizací, které učí děti, jak účelně využívat volný čas. Tyto organizace působí záměrně, dlouhodobě, jedná se tedy o pedagogické ovlivňování volného času. Působení by mělo být nenucené, nabízené aktivity pestré a poutavé. (Pávková, a spol. 2008, s. 11).

Volnočasové aktivity mají rozvíjet osobnost a naučit dítě smysluplně využívat svůj čas, chápat jej jako významný životní prospěch. Pro vzbuzování a vytváření návyků na trávení volného času slouží nejprve seznamování dítěte se širokou škálou volnočasových aktivit,

pomoc při objevování vlastních vloh a jejich rozvíjení, uvědomění si vlastních hodnot a rozvíjení zdravého sebevědomí (Hájek, a spol. 2008, s. 193).

1.1 Význam hry v mezigenerační paměti

Utváření životních hodnot vychází z reflexe představ, respektive vzpomínek. Kromě významných historických událostí se v naší paměti zaznamenávají zážitky, ke kterým dochází každý den. Každodenní život s mezigenerační výměnou informací, tradic a pamětihodností zásadním způsobem ovlivňuje kvalitu našeho dětství. Výchovné vzory, rodinný systém a demografie našich zkušeností nebo existence funkčního sousedství, to vše obsahují naše vzpomínky, které predikují životní styl a hodnotový systém nové generace.

Ke vzpomínkám patří také tradice běžných her. Her, které děti hrály na ulicích, na návsi či na dvoře. Příčinou jejich současného úbytku je zřejmě změna životního tempa, proměna rodinného schématu, výchovného stylu, ale i mediální vlivy. Tato ztráta je ohromná, protože historie her, je jednou z nejstarších na světě.

Jak se dá hra zapomenout? Stačí přestat ji hrát nebo stačí, aby zmizela skupina lidí, kteří ji hrají, nebo aby přišly další nové hry (Angiolino, a spol. 2001, s. 9).

Jak se dá hra uchovat? Ti, co ji znají, ji vysvětlují druhým, kteří se ji učí. Hry si předáváme navzájem, dědeček ji předává vnukovi, starší bratr mladšímu, bratranec z venkova bratranci z města a naopak (Angiolino, a spol. 2001, s. 9).

1.2 Hra

Hra je socializační činitel, nástroj učení a zdroj emocí. Po dlouhá tisíciletí patřila k tak všedním a samozřejmým věcem, že jí nikdo nevěnoval zvláštní pozornost. V devatenáctém století se o ni začali hlouběji zajímat antropologové a národopisci, ale teprve v naší době se hře dostalo pozornosti. Psychologové v ní rozeznali důležitý vývojový faktor. Sociologové zjistili, že hra má významný podíl na integraci jedince do společnosti. Psychiatrii objevili hru jako účinný léčebný prostředek. Pedagogové přišli na to, že mohou hry, závody a soutěže využít jak ve výchovném, tak ve vzdělávacím procesu. Hry mají velkou zásluhu na jednom z největších technických objevů – vzniku a prudkému rozvoji počítačů (Zapletal, 1995, s. 7).

Hra je pro člověka příjemnou úlohou, přináší pozitivní prožitky, radost. Umožňuje relaxaci, nenásilné záměrné učení a rozvoj všech složek osobnosti. Podstatný je průběh hry. Hra je

dominantní činností u dětí předškolního věku, má svůj význam i v ostatních věkových obdobích včetně dospělosti. Mění se charakter hry i přístup ke hře. Ve středním a starším školním věku a v dospělosti jsou hry složitější a mají užší vztah k učení a práci. Obsah her také v těchto obdobích úzce souvisí s osobními zájmy a zájmovými činnostmi. Na významu nabývá také jejich relaxační a kompenzační funkce a význam z hlediska duševní hygieny (Hájek, a spol. 2008, s. 125).

Některé hodnoty jsou zjevné a hra je přináší sama, bez vychovatelova přispění. Ohleduplně řízené hry pěstují v člověku celý soubor vlastností spojených se správným přístupem jedince ke společnosti. Ovšem hra, která není citlivě vedena, ztrácí často výchovný účinek, někdy dokonce působí negativně (Zapletal, 1995, s. 47).

Abychom z dětí vychovali čestné, přímé a poctivé členy společnosti, musíme děti vést ke smyslu pro poctivou hru a pravdomluvnost. Učíme je přemáhat hněv, únavu, hlad, žízeň, povídavost, jednat s rozvahou, snášet klidně porážku. Je třeba napomoci také tím, že nebudeme nikdy příliš vyzdvihovat vítěze a poražené zahanbovat. Při hodnocení her bychom měli vždy ukázat, že si vážíme spíše dobré snahy, statečnosti, obětavosti než konečného výsledku (Zapletal, 1995, s. 7-49).

O přesnou a výstižnou definici hry se již pokoušelo mnoho psychologů, pedagogů, sociologů, antropologů a dalších vědeckých pracovníků. Zatím se však nikomu nepodařilo vytvořit takovou definici, která by všechny uspokojila. Je to především tím, že pod jedním společným pojmem se skrývá nesmírné množství lidských aktivit. Hra pokrývá tak širokou oblast, že dokonce nejsou ani přesně vymezeny její hranice (Zapletal, 1995, s. 16).

1.2.1. Hry v přírodě

Hry v lesích a na loukách mají velké objektivní hodnoty. Cvičí tělo i ducha, rozvíjejí rychlost, obratnost, sílu, vytrvalost a nervosvalovou koordinaci, zdokonalují postřeh, bystří smysly. Obnovují fyzické i psychické síly, jsou jednou z nejúčinnějších forem rekreace. U mladých lidí uvolňují přebytek nevyužité energie, dovolují jim, aby si odreagovali skrytou agresivitu, vybili bojovný pud a destruktivní sklony (Zapletal, 1995, s. 14).

Výlety přírodou jsou pro děti velkou inspirací, prožívají jedinečná dobrodružství. Dozvídají se mnoho nového, zbavují se napětí, vnímají prostředí. Děti jsou zvědavé, zajímá je tolik věcí najednou, objevují neznámé, při hrách zapojují představivost, vypráví si své zážitky. Setkání s přírodou v nich rozvíjí cit pro krásu, nabízí velké množství podkladů k poznávání

a vytváření. Pobyt v přírodě vede děti k poznání přírodních krás v jednotlivých ročních obdobích (Kalábová, 2012, s. 11).

Již samotný pobyt pod širým nebem působí na naši mysl. Tichá místa v přírodě podněcují fantazii a zvou ke snění. Pozorování zvířat zostruje pohled, posiluje schopnost soustředění. Chůze po nerovné lesní cestě procvičuje rovnováhu, pohybový aparát. Ten, kdo sám experimentuje, prohlubuje své porozumění souvislostem, učí se. Hry v terénu přímo nabízejí k pohybu nejen děti, ale i dospělí. Často nás i rekreační akce v přírodě dokážou vytrhnout ze všedních dnů, které jsou někdy velmi náročné. Dodají nám chvilku klidu, abychom si uvědomili, co vše nás obklopuje, ať již jsou to lidé nebo příroda. Příroda je krásná za každého počasí, také pozorování denní doby je lákavé, východ slunce a ptačí švitoření nebo večerní třpyt hvězd na obloze (Harazim, 2014, s. 8-12).

Smyslem hry v přírodě je také rozmanitost, široké spektrum možností působení hry. Zároveň jsou doprovázené intenzivními sociálními procesy ve skupině hráčů i jednotlivců. Mohou se tedy všestranně promítat v růstu osobnosti. Význam her v přírodě můžeme nalézat v následujících oblastech:

- mají vliv na oblast emocionální a psychickou,
- pomáhají k získávání sebedůvěry,
- dovedou ovlivnit pocity a postoje hráčů,
- poskytují nové zážitky a zkušenosti,
- učí ohleduplnosti a odpovědnosti,
- napomáhají komunikaci a spolupráci,
- budují důvěru k ostatním lidem,
- zvyšují tělesnou kondici,
- významně rozvíjí sociální vztahy (Neuman, 2000, s. 19,20).

Dalo by se tedy shrnout, že dobrodružné hry v přírodě, sehrané ve správný čas, pomáhají naplnit dětské sny a uvolnit energii, kterou děti překypují, a také zůstane v člověku pocit, krásných prožitků v dětství (Zapletal, 1995, s. 16).

1.2.2. Tělocvičná hra

Pojmem tělocvičná hra označujeme hru zaměřenou hlavně na procvičení některých svalových partií, rozvíjející základní psychofyzické vlastnosti, rychlost, obratnost, sílu a vytrvalost. Tělocvičná hra není jen účelovým výchovným prostředkem. Jako každá hra zaměstnává nejen

tělo, ale celou lidskou osobnost, působí na složku emocionální, sociální, morální a volní. Přináší člověku osvěžení a radost. Dobrá hra probouzí u žáků zájem, zvyšuje jejich chuť do cvičení, zlepšuje výkonnost, navozuje dobrou náladu (Zapletal, 1987, s. 7).

Hlavní význam tělocvičných her spočívá v tom, že zábavnou formou procvičují různé svalové partie. Dávají podnět k celkovému intenzivnímu pohybu. Rozvíjejí rychlost, obratnost, sílu, vytrvalost, zlepšují nervosvalovou koordinaci, testují pružnost, schopnost udržet rovnováhu, pěstují odvalu, smysl pro kolektivní souhru. A co je na nich nejcennější – mění jednotvárnou svalovou činnost v příjemnou zábavu. Účel tělocvičných her se zdá být jasný, usnadňují růst a rozvoj těla, při hře dosahujeme maximálního účinku s minimální námahou (Zapletal, 1987, s. 11,12).

Z pedagogického hlediska je hra jedinečným výchovným prostředkem, ale jen pokud ji vede dobrý vychovatel. Jedna a táž hra může některé jedince podněcovat k sebekázi, obětavé spolupráci, přímosti při dodržování pravidel, jiní při ní naopak mohou ztratit sebekázeň, chovat se sobecky, projevovat sklon k podvádění a hrubosti. Musíme proto v dětech pěstovat vytrvale a důsledně smysl pro poctivou a čistou hru. Každé porušování čisté hry musí být okamžitě ošetřeno (Zapletal, 1987, s. 16).

1.3 Výchova nápodobou, pochopení hodnoty práce

Dítě již od malička sleduje své rodiče a ostatní členy rodiny při domácích činnostech. Působení rodičů a sourozenců má velký vliv. Dítě si svůj vzor vybírá a napodobuje ho. Již v počátcích lidské společnosti bylo napodobování hlavní formou předávání sociálních zkušeností. Děti se učily jednoduchým pracím bez výkladu a teorie. Napodobování se vyvíjí především od raného dětství, kde si dítě osvojuje různé formy chování, včetně chování ve vztahu k druhým lidem. Dítě často nevědomě napodobuje své rodiče, sourozence, jiné osoby, se kterými je v blízkém kontaktu. Napodobuje nejen chování, ale také styl oblékání, účes, mimiku. Napodobováním získává zálibu nebo lhostejnost, ale také může získat nechuť k různým druhům zábavy i práce, přejímá společenský nebo útočný způsob chování (Čáp, 2007, s. 192,193).

Při sledování rodičů a dalších osob v blízkém okolí se dítě postupně připojuje k domácím činnostem. Osvojuje si dovednosti, ale také získává zkušenosti týkající se společné práce jako procesu, kde se realizují osobní vztahy, vzájemná spolupráce nebo naopak bezohlednost k druhým, ale také kladný nebo záporný vztah k práci. Při fyzické práci ve skupině si jedinec

uvědomí přednosti spolupráce a vzájemné pomoci, učí se spolupracovat. Vlastní zkušeností, kterou získá při fyzické práci a vynaložením námahy a úsilí se naučí vážit si těch, kteří danou činnost vykonávají. Pro vývoj dětí a mladistvých je důležité pochopit, že fyzická práce není jen jednotvárná fyzická činnost, ale že v ní má důležitou úlohu schopnost myšlení, odborné vědomosti, manuální zručnost. Postoj dětí k domácím pracím se mění v průběhu vývoje. Mladší děti vykonávají práci většinou rády se zájmem, je to pro ně nová činnost a také si již připadají velké. Postupně s věkem motivace k domácím pracím u dětí slábne (Čáp, 2007, s. 290, 291).

1.4 Výchova zážitkem nebo prožitkem

Zážitek z nevšedního dne, kdy je program spojený s různými aktivitami může být rozdílný. Každému jedinci utkví jiný moment činnosti. Přínosem skupiny nebo jedince, kdy je program spojen s náročnějším pobytem v přírodě, může být výchova výzvou, prožitkem nebo zážitkem. Činnosti jsou zaměřeny na rozvoj sebepoznání, poznání ostatních členů skupiny. Kromě fyzického výkonu většinou také zahrnují sebeuvědomění, odbourávání různých bariér, vnímání kontaktu s přírodním prostředím, zážitek spolupráce v týmu. Smyslem činnosti je rozvoj jedince, rozvoj osobnosti ve skupinovém prožívání, rozvoj v sociální obratnosti, rozvoj fantazie a tvořivosti (Hájek, a spol. 2008, s. 125).

2 Pedagogický projekt

Projekt se zabývá uspořádáním dětského dne pro děti a rodiče. Cílovou skupinou jsou děti různého věku, a také dvě děti s postižením. V projektu jsou popsány veškeré činnosti, které děti mohou dělat a jejich realizace probíhá venku. Aktivita jsou zaměřeny na celkový psychomotorický vývoj a kooperaci.

2.1 Cíle projektu

Cílem projektu je připravit zábavný program plný her, soutěží a smíchu, ale také snaha:

- upevnit vztahy mezi dětmi,
- vést děti ke spolupráci a k odpovědnosti,
- zlepšit fyzické a psychické kondice,
- posílit vztahy mezi dětmi zdravými a dětmi s postižením,
- odejít s pocitem nového prožitku,
- podpořit zájem o přírodu.

Cílem tedy je přivést děti k vitalitě, kondici a síle k odhodlání. Jedná se především o individuální osobnostní rozvoj, který by měl zahrnovat sebedůvěru, spontánnost a tvořivost. Dále pak o rozvoj sociální, tedy o týmovou spolupráci, zlepšení komunikace, schopnost poskytnutí pomoci.

2.1.1. Charakteristika projektu

Celý projekt je realizován v blízkém okolí našeho bydliště a na zahradě u domu. Naše zahrada není dílem zahradního architekta, ale prostor, kde děti mohou dělat, co je baví. Jsou zde trampolíny, hřiště na míčové hry, pingpongový stůl a také síť na házenou nebo volejbal.

Děti i rodiče se sejdou na zahradě. Otcové odchází ukrýt dané úkoly, matky čekají na znamení, kdy mohou s dětmi vyjít, mezitím dětem vysvětlí, jak bude vše probíhat.

2.2 Popis jednotlivých aktivit

Celý projekt spočívá v tom, že děti formou různých aktivit plní dané úkoly, vzájemně si pomáhají, motivují se a učí se odpovědnosti za sebe i za druhé. Děti si posilují také svou fyzickou a psychickou kondici, sociální citění a v neposlední řadě se také seznamují s jinými lidmi.

Na začátku jsou dětem podány instrukce, jak bude akce probíhat. Mé děti a děti mých přátel se navzájem znají, ale nevidají se často, je tedy nutné zbavit je počátečního ostychu. Skupina dětí s matkami jde společně po vyznačené trase, kterou předem vyznačili zúčastnění otcové. Šipky jsou značeny křídou, v lese klacíky, dále také fáborky z krepového papíru. Každý ukrytý úkol je značen ve čtverci počtem kroků (viz Obrázek 12). Děti takto prochází a dostávají se dál, až dojdou do cíle.

Na této akci si mladší děti zkusí složit rozstříhanou mapu České republiky, starší děti rozstříhanou mapu Evropy, složí si lodičky z papíru, naučí se ošetřit raněné, a také si na zahradě pokusí rozdělat oheň, na kterém si poté opečou vuřty, zastřílí si ze vzduchovky za účasti dospělé osoby a dále splní mnoho lákavých úkolů. Po návratu nesmí chybět poklad (viz Obrázek 21), který je ukrytý na naší zahradě.

K dětskému dni patří také sladké i slané pohoštění. Každý rodič zúčastněných dětí se zapojí do přípravy. Děti si pak tedy mohou vybrat například mezi muffiny sladkými a slanými, ovocnými saláty, nanuky, slaným závinem, zeleninou atd. (viz Obrázek 3 a Obrázek 4). Výběr je tedy pestrý.

Jak již bylo na začátku uvedeno, jsou zde také dvě děti s postižením. Jsou jimi chlapec a dívka. Chlapec má těžké mentální a fyzické postižení, mnoho úkolů tedy není schopen plnit ani s pomocí. Dívka je na vozíčku, částečně chodící, jinak psychicky zdravá. Pro oba je velkou radostí to, že mohou být mezi ostatními a účastnit se alespoň částečně.

Zdravé děti si vyzkouší, jak je nelehké pohybovat se pomocí vozíčku. Přidanou hodnotou tohoto projektu je tedy také vést děti ke komunikaci či samostatnosti a toleranci.

Prání všech rodičů je vytvořit krásný a nezapomenutelný den také těmto dětem s postižením, protože radovat se společně a těšit se nové příležitosti, která zase přijde je to, co nás vede k tomu být šťastni, být spolu a spokojeni s tím, co máme. Smích a radost dělají lidi šťastnými.

Umění prožít si daný okamžik je velice důležité, a to co prožijeme je nezapomenutelné. Uloží se nám do paměti a pokaždé, když si na daný zážitek vzpomeneme, tak v nás vyvolává opět krásný pocit. Nejen děti, ale také rodiče se tímto obohacují o nové zážitky a zkušenosti.

2.2.1 Kuželky trochu jinak

Pomůcky: plastové lahve naplněné vodou, dvě uštířené nohavice ze silonových punčocháčů, dvě brambory.

Děti jsou ve dvou skupinách, lahve s vodou jsou postaveny ve dvou řadách po čtyřech kusech, do každé punčochy se dá brambor. Poté si chlapec či dívka nasadí punčochu s bramborem na hlavu a na znamení se oba hráči snaží současně a co nejdříve shodit bramborou v punčoše postavené lahve (viz Obrázek 5, Obrázek 6, Obrázek 7 a Obrázek 8).

Tento úkol plní také děti na vozíčku, chlapci pomáhají rodiče, dívka pomoc nepotřebuje.

2.2.2 Přeskakování klády, lovení svačinky

Pomůcky: dva klacíky, lýkový provaz, ovocné tyčinky

Děti mají za úkol přeskočit kládu, skáčou ve dvojicích, každá dvojice pětkrát přeskočí kládu tam a zpět (viz Obrázek 9 a Obrázek 10). Děti na vozíčku, které jsou poblíž klád, zatím uloví svačinku. Mezitím dostanou do ruky klacík s již uvázaným provazem, který se snaží namotat. Po namotání je čeká překvapení, na konci provazu jsou pro všechny přivázané ovocné tyčinky na posilnění.

2.2.3 Hod bramborou

Pomůcky: dva kyblíky, brambory

Děti se opět postaví do dvou řad a každý z nich má tři brambory, které se snaží trefit do kyblíku z určité vzdálenosti.

Také do této hry se zapojí obě děti s postižením. Velké děti hází z větší dálky, zvítězí ten, kterému se podaří trefit více brambor (viz Obrázek 11).

2.2.4 První pomoc

Pomůcky: stahovací obvazy, trojcípý šátek, náplast

U tohoto úkolu se děti mají naučit ošetřit zlomeninu pažní kosti. Nejdříve je třeba informovat děti o tom, jak se daný úraz ošetřuje. Pomůcky k poskytnutí pomoci najdou společně s úkolem, potřebují pouze klacek, kterým zpevní končetinu. Jeden hraje zraněného a druhý ošetřuje. Děti na vozíčku se zapojují tak, že dívka ošetřuje kamarádku a chlapce ošetřuje jiný chlapec.

2.2.5 Puzzle

Pomůcky: nastříhaná mapa České republiky a Evropy

Při tomto úkolu se děti rozdělí na mladší a starší a přesunou se k blízkému místu, kde jsou betonové panely. Mladší děti skládají mapu České republiky (viz Obrázek 2), starší mapu Evropy (viz Obrázek 1). Mapa ČR je nastříhána na větší díly než mapa Evropy.

Dívka pomáhá ostatním, chlapec sleduje snažení obou skupin.

2.2.6 Zapřáhni si svého osla nebo oslici

Pomůcky: kurty

Za přední část vozíku se pomocí kurty zapřáhne jeden oslík nebo oslice (zdravý chlapec nebo dívka), za madla z druhé strany vozíčku další kamarád (viz Obrázek 17 a Obrázek 18). Děti na vozíčku i ostatní pobízejí svá zvířátka k pohybu a snaží se přitom napodobit oslí hýkání. Pokud už je hlavní tahoun unavený, vystřídají se. Také dospělí si zahrají na tahouny.

Tímto úkolem se všichni moc baví, obě děti na vozíčku se velice smějí a chlapec tleská. Zdravé děti mají radost, že se jim podařilo je takto pobavit.

2.2.7 Slepá bába

Pomůcky: šátky

Sedmým úkolem je hra, kde děti překonávají překážky a snaží se co nejdříve dosáhnout cíle. Navigátory v této hře jsou děti na vozíčku (chlapci vzhledem k jeho postižení pomáhá vést jejich skupinu jiný hráč), kteří jsou na konci překážkové dráhy, tedy v cíli. Děti se postaví do

dvou řad za sebou, každá řada má svého navigátora. Všichni soutěžící si dají na oči šátek, ruce si dají na ramena druhého kamaráda a nechávají se vést. Děti pečlivě poslouchají, kudy vede jejich cesta, zda mají jít vpravo, vlevo, podlézt nebo přeskocit překážku. Vyhrává skupina, která si první plácne se svým vedoucím.

2.2.8 Prolézání provazem

Pomůcky: lano

Všichni se uchopí za ruce a vytvoří kruh. Na jednom místě uvolní držení rukou, vloží svázané lano, ruce opět spojí. Lano visí na spojených pažích (viz Obrázek 19 a Obrázek 20). Na pokyn dospělého se hráči snaží posunovat lano ve směru hodinových ručiček, nesmí se pouštět rukama. Mohou se pokrčit, stoupnout na špičky, ale za žádných okolností nesmí rozpojit ruce. Takto se lano musí dostat zpět k hráči, od kterého hra začínala.

2.2.9 Nosiči

Devátým úkolem je přenést dívky a děti s postižením k vyznačenému místu. Chlapci si připraví stoličku z rukou, do těchto nosítek se posadí dívky. Starší chlapci přenášejí za asistence dospělé osoby děti s postižením. Na vyznačeném místě čeká na děti občerstvení. Tímto místem je louka, kde si všichni odpočinou, napijí a občerství. Dospělí převáží vozíky a dohlíží na děti, aby nedošlo k úrazu.

2.2.10 Skládání lodiček a čepic

Pomůcky: papíry, návody

Děti vyrábí dle přiložených návodů lodičky a večerníčkové čepice. Starší děti vyrobí lodičky, mladší děti vyrobí čepice. Také dospělí si zde mohou zkusit, zda to ještě nezapomněli.

Nad tímto úkolem všichni přemýšlí a zkouší. Společně se bavíme nad tím, co nám vzniká. Děti jsou šikovné, mají radost z výrobků, které se jim podařily (viz Obrázek 114).

2.2.11 Slalom na vozíčku

Pomůcky: invalidní vozíčky

Tento úkol se realizuje na zahradě u domu, je zde rovný, travnatý terén. Děti si zapůjčí vozíčky a ve dvojicích projíždí vytyčenou trasu. Všichni si tímto vyzkouší jak nesnadný je pohyb na vozíku.

2.2.12 Střelba ze vzduchovky

Pomůcky: vzduchovka, diabolky, sladkosti, špejle

Posledním úkolem je střelba ze vzduchovky. Na špejlích jsou přilepeny sladkosti, na každé špejli něco jiného. Špejle jsou napíchnuty v polystyrenové desce, která je umístěna před izolačními deskami, aby nemohlo dojít k odrazu diabolek. Děti jsou vleže na karimatce pod dohledem dospělé osoby a střílí na to, co je pro ně nejvíce lákavé.

2.2.13 Volná zábava

Po splnění všech disciplín následuje hledání pokladu a volná zábava. Děti mohou hrát hry, dle jejich přání a domluvy. Společným silami rozdělají oheň, upečou vuřty. Při sezení u ohně si rodiče s dětmi vypráví o tom, co tento den prožili. Jaké mají pocity z jednotlivých úkolů, co je bavilo, co se jim naopak nelíbilo.

2.3 Zhodnocení projektu

Tento projekt jsem se rozhodla uskutečnit, protože mi čas strávený s dětmi přináší radost, inspiruje mě a dodává psychickou pohodu. Času, který můžeme strávit společně je velmi málo, jsem tedy ráda za chvíle takto smysluplně strávené. Zároveň bych tímto chtěla alespoň částečně motivovat také ostatní, ukázat jak je důležité trávit čas s vlastními dětmi, poznat je takové jaké je neznáme v různých situacích, protože v našem životě ubývá aktivita a zápal pro hru. Do svého projektu jsem se snažila vybírat úkoly, které děti zaujmou, pobaví a také motivují.

S pomocí rodičů se podařilo projekt zrealizovat. Dětský den se uskutečnil v pátek, abychom nemuseli spěchat a mohli si tento den užít. Počasí nám přálo, mohli jsme tedy celou akci zrealizovat v přírodě a nemuseli hledat náhradní řešení. Tento projekt jsme připravovali již delší dobu. Před jeho realizací jsme vymýšleli úkoly, vzpomínali na vlastní dětství a shromažďovali pomůcky.

Děti se přes počáteční ostych přenesly velice rychle. Trasa byla náročná, terén tedy nebyl vždy snadný, ale děti dokázaly všem, že jsou týmovými hráči, dokážou pomoci slabším a přitom si užít spoustu legrace. Moc hezké pro všechny bylo, pozorovat jak zdravé děti dokázaly spolupracovat s dětmi s postižením, nikam nespěchaly a čekaly u dalšího úkolu na ostatní. Děti zjistily, že je potřeba si pomáhat a při větší zátěži střídát, ale také komunikovat mezi sebou. Z úlovku měly děti velkou radost, sedly si na louce a poklad ve formě tyčinek společně snědly.

My rodiče jsme zjistili, že dobrodružství je významné pro každého jedince v jakémkoli věku. Záměrem projektu bylo mimo jiné vést děti ke spolupráci a odpovědnosti, čehož se společným úsilím podařilo dosáhnout. Doufám, že tento den zanechá v jejich mysli hezké vzpomínky. Celkově hodnotím projekt pozitivně, splnil mé očekávání.

Závěr

Závěrem bych shrnula, že téma volný čas dětí je velmi komplikované. Většině rodičů záleží na tom, aby volný čas jejich dětí byl tráven smysluplně. Velmi důležité je uvědomit si, že volný čas má v životě každého, zvláště potom u dětí velice důležitou roli a je na nás rodičích, jak tento čas co nejlépe využijeme. Způsob trávení volného času je pro každého individuální. Zajistit dítěti smysluplné trávení volného času a učit ho tak volnočasové dovednosti, která zvýší kvalitu jeho života, je pro správný vývoj nezbytný.

Tento projekt jsem připravovala za pomoci rodičů zúčastněných dětí. Společně jsme domlouvali jednotlivé úkoly, podíleli se společně na nákupu odměn pro děti, dále připravovali pohoštění. Trochu jsem se obávala, jak budou starší děti přistupovat k plnění jednotlivých úkolů a také k dětem s postižením. Mé obavy byly však zbytečné, děti si vzájemně pomáhaly, komunikovaly spolu a hry pro ně byly vítaným zpestřením. Naopak, bylo velmi hezké pozorovat jejich chování a vzájemnou spolupráci. Doufám, že tento den zůstane v jejich paměti, v té mé zcela jistě ano.

V projektu jsem se orientovala především na podporu kooperace a komunikace, na pomoc druhým, ohleduplnost, toleranci a odpovědnost za sebe i za druhé.

Seznam použité literatury

ANGIOLINO, A., PAGLIA P., G., GIORGIO, D., 2001. *Hry s kamínky, mincemi, telefonními kartami...* 1.vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-517-2.

ČÁP, J., MAREŠ, J., 2007. *Psychologie pro učitele*. 2.vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-273-7.

HARAZIM, H., HUDÁKOVÁ, R., 2015. *Dobrodružství v přírodě pro děti*. 1.vyd. Praha: Euromedia Group. ISBN 978-80-242-4844-8.

HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ, J., 2008. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. 1.vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-473-1.

KALÁBOVÁ, N., 2012. *Příroda plná her*. 1.vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0057-4.

NEUMAN, J., 2000. *Dobrodružné hry a cvičení v přírodě*. 3.vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-405-2.

PÁVKOVÁ, J., HÁJEK, B., HOUFBAUER, B., HRDLIČKOVÁ, V., PAVLÍKOVÁ, A., 2008. *Pedagogika volného času*. 3. aktualizované vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-423-6.

ZAPLETAL, M., 1995. *Velká encyklopedie her. Hry v přírodě*. 2.vyd. Praha: Leprez. ISBN 80-901826-6-6.

ZAPLETAL, M., 1987. *Velká encyklopedie her. Hry na hřišti a v tělocvičně*. 1.vyd. Praha: Olympia

Seznam příloh

Obrázek 1: Mapa Evropy	25
Obrázek 2: Mapa ČR.....	25
Obrázek 3: Upečené muffiny	25
Obrázek 4: Upečené muffiny	25
Obrázek 5: Kuželky trochu jinak	25
Obrázek 6: Kuželky trochu jinak	26
Obrázek 7: Kuželky trochu jinak	26
Obrázek 8: Kuželky trochu jinak	26
Obrázek 9: Přeskakování klády.....	26
Obrázek 10: Přeskakování klády.....	27
Obrázek 11: Hod bramborou.....	27
Obrázek 12: Hledání úkolu	27
Obrázek 13: Hledání úkolu	27
Obrázek 14: Skládání lodiček a čepic	28
Obrázek 15: Puzzle – mladší děti.....	28
Obrázek 16: Puzzle - starší děti.....	28
Obrázek 17: Zapřáhní si svého osla nebo oslici.....	28
Obrázek 18: Zapřáhní si svého osla nebo oslici.....	29
Obrázek 19: Prolézání provazem	29
Obrázek 20: Prolézání provazem	29
Obrázek 21: Střelba ze vzduchovky.....	29

Přílohy

Obrázek 1: Mapa Evropy

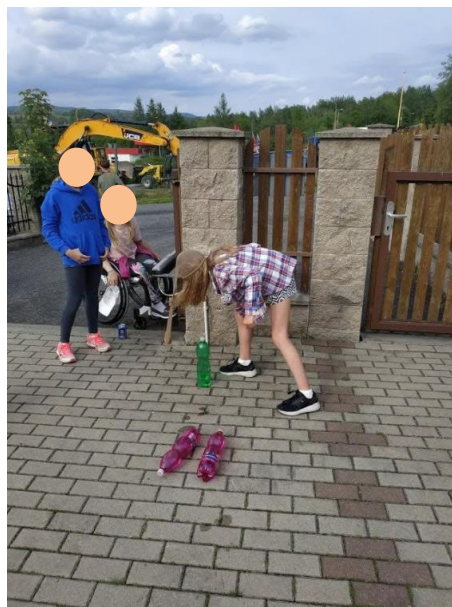
Obrázek 2: Mapa ČR

Obrázek 3: Upečené muffiny

Obrázek 4: Upečené muffiny

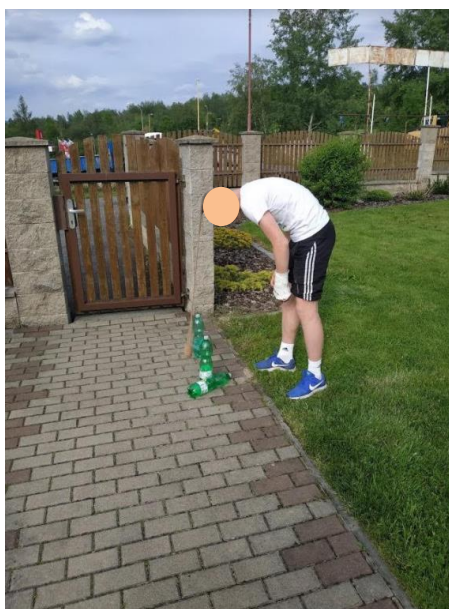
Obrázek 5: Kuželky trochu jinak

Obrázek 6: Kuželky trochu jinak

Obrázek 8: Kuželky trochu jinak

Obrázek 7: Kuželky trochu jinak

Obrázek 9: Přeskakování klády

Obrázek 10: Přeskakování klády

Obrázek 12: Hledání úkolu

Obrázek 11: Hod bramborou

Obrázek 13: Hledání úkolu

Obrázek 14: Skládání lodiček a čepic

Obrázek 16: Puzzle - starší děti

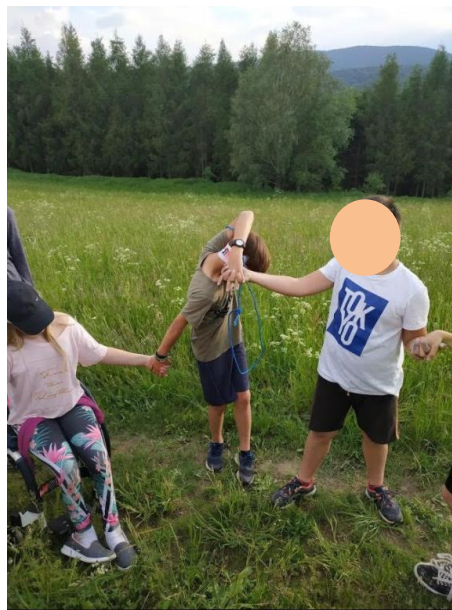
Obrázek 15: Puzzle – mladší děti

Obrázek 17: Zapřáhni si svého osla nebo oslici

Obrázek 18: Zapřáhní si svého osla nebo oslici

Obrázek 20: Prolézání provazem

Obrázek 19: Prolézání provazem

Obrázek 21: Střelba ze vzduchovky